

Glosa ordinaria

¶ Venit q̄ quando luna. xliij. est in equinoctio vernali aut quarto die tertij mensis: illius anni esse annum solarem. x. liij. dies vsq; ad vicesimum diem secundi mensis anni secundi: ita q̄ primus mensis vocetur vtriusq; anni ille cuius plenilunij post equinoctium vernale prius occurrit: et sic creditur fuisse anno egressiois israel de egypto.

Iste vero vaidabber hebraice: sed latine liber numeri dicitur qui inter libros. v. legis quartus obtinet locum. In quo licet ordini historie seruetur: mysticus tamen intellectus innuitur. Ordini historie seruitur: quod cum in Leuitico q̄ est tertius de consecratione sacerdotum et vni sacrificio que in tabernaculo fiebant agatur: in hō de eiusdem tabernaculi dedicatione et muneribus principum que in ipsa dedicatione obtulerunt scribitur. Et cum tabernaculum deponit et ad alium locum transferri debeat: qui de tabernaculo et quid effere debeat. i. quid caabite: quid gersonite: quid merarite deponerent assignatur. Qui etiam leuite: et hinc qua eratē sinistra debeant in tabernaculo docetur. Conueniēter itaq; post tertium Leuiticum iste quartus ponitur. Mysterium etiā nobis quod in quarto loco ponitur: insinuat. Sic enī inter omnes figuras quadrata est perfectio: sic quaternarius perfectione huius opis perfectio commendatur. Nam sicut quarto die facta sunt luminaria. Quarta etas sub dauid fuit robustissima: quarta etiā etas hominis. i. iuuentus inter alias fortissima: et alia multa sub quaternario constituta perfectiois sunt indicia. Ita eoz q̄ hoc libro numerant ostendit fortitudinis perfectio: dū hi tñ q̄ in virtute israel proficiunt numerant. Excludit quippe ab hoc numero pueri femine egyptij serui soli de pueris sacerdotum et leuitarum p̄mogeniti numerant. Diuinis quippe numeris est indigni pueri et lubricus sensus. feminea laxa et dissoluta segnicies: egyptij. i. seculares mores et seruiliter timētes. Solus israel numerat: nec tamen omnis: sed tñ qui virtute p̄cedit ad bellū cōtra spiritum nequicias potestatum. Notandum hō q̄ nec in egypto nec post exitū statim plus dei numerat: p̄ quippe egyptus deserit: mare trāsitur: amalech superat: manna māducatur: et tabernaculum struit: lex digito dei scripta suscipit. i. tūc plus dei a. xx. annis et supra numero diuino digni cōputat. In quo significat: q̄ nisi q̄s egyptū. i. mundū et ei⁹ concupiscentias reliquerit: mare rubrū. i. baptisimū sanguine christi consecratū susceperit: et tēplū dei per inhabitantē spūsanctū factū fuerit amalech. i. lingens sanguinem. i. diabolum et vitia virtute dei superauerit corpus et sanguinem dñi p̄ceperit: et eo q̄si manna vltus fuerit: legē quoq; dei p̄ omnia seruaerit: ad huius numeri dignitatem peruenire nō poterit. Ratio quoq; tribuuz que quattuor locis circa tabernaculū disponunt per ternarius: ordo et numerus mansionū: societas familiarū: et cetera ordinatio castrorū mira spirāt sacramenta. Quod enim p̄ q̄tuoꝝ partes trine tribus collocantur: innuitur per quadripartita mundi climata: sancte trinitatis fidem doctorū officio p̄dicandā. In ipsa quoq; familiarū societate innuitur certa spes resurrectionis. i. q̄ in illa resurrectione illi tribui siue illi ordini angelorū vnusquisq; sociabitur que in hac vita mandato imitari p̄ posse suo laborauerit. Catalogus quoq; mansionū quas a prima que fuit in ramesse vsq; ad vltimā que fuit iuxta iordanem. xliij. numeramus numerū mansionū per quas ad celū ascēdimus (sicut in eozū dispositionibus dicem⁹) insinuat. Et eundem numerū in celū nostre ascensionis habem⁹: quem in enumeratione generationis christi descēdētis a primo patriarcha mattheus ponit: vt in eodē numero nos ascendere ad celū sciamus: quo christum ad beatam virginē quasi ad iordanē descendisse euangelista signauit. Que virgo bene iordanis dicitur: quia pleno gurgite fluens spūsancti gratia redundauit. Patet igit ex supradictis hūc librum ideo dici librum numeri: quia in eo plus israel numerat: vel catalogus mansionū p̄tinet. In quo intendit moyses per numerum filiorum israel qui ad iordanem descendisse dicuntur: et catalogum mansionum quibus ab egypto vsq; ad terrā p̄missionis peruenerunt: qui et q̄ itinere veniat ad celū designare. p̄ hoc enī q̄ ostēdit qui numerentur: ostendit qui. Per hoc hō q̄ mansiones numerant: ostēdit quo itinere veniat: Ordo talis est: primo duces populū et populū enumeratū circa tabernaculū per quadrum collocat: leuitas a numero aliorū exceptos ad ministeriū tabernaculi designat. Deinde tabernaculum dedicat: oblationes assignant q̄ in ipsa dedicatione offerunt. Deinde balaaz a rege balach ad maledicendum populū dei inducit: postea catalogus mansionum describitur. In fine sex ciuitates ordinantur: tres citra et tres vltra iordanē ad quas cōfugeret qui ignorās primi sanguine effunderet. Leuite inter tabernaculum et ceteros filios israel excubā

israel excubantes diuisi per aaronitas ab oriente: et caabitas ab austro: et gersonitas ab occidente: et meraritas ab aquilone: significant prelatos ecclesie qui sunt medij inter claustrales qui per tabernaculū: quibus et in tēporalib⁹ p̄vident: et laicos quib⁹ in spiritualibus p̄sunt. aaronite. i. moyses et aaron et hozū filiorū filij p̄cāt et inuoluunt in tabernaculo secretiora: et introducentes caabitas dant eis p̄p̄ijs humerū portanda inuoluta ne videntes mortant. Non enī p̄palāda mysteria ecclesie: nisi summatim⁹ viris. i. moysi et aaron: q̄ infirmi inde scandalizantur. vnde et liber presbytero et diacono apertus portat: ceteris clausus. Gersonite et merarite q̄ sunt indigniores caabitis: nō proprijs humeris sed bob⁹ et plauris portant sua onera. Quia qui vult meus esse discipulus aperit os suū: et eluati significat legē et sacerdotiū que p̄ moysen et aaron intelliguntur. Tres versiculi qui sequunt cōtinent illā trinā petitionē que fit in verbis episcopi quocunq; sint: petitur gratia spiritus sancti: vera salus: pax eterna. Deinde sequitur distinctio personarum semp̄ his verbis: q̄ iste prestare dignetur qui cum patre et spiritu sancto viuunt et regnant in eternum.

Prothema in Deuteronomium.

Fasciculus myrrhe dilectus mihi. Myrrha arbor aromatica quinq; cubitis tantum in altū exerscit: culus coctus et raris et folia et oia amara sunt. Myrrha amara est et cadaveribus apponit: vt arceat putredinē vermīa. Dec est lex vera in. v. libris comprehēsa: amara. i. nemini parcēs. vnde et marath designata ē. Apposita cadaveribus. i. inuēta p̄ petoꝝ ribus: vt corruptionē criminū ab eis arceret. huius fasciculus est Deuteronomius: id est ramusculorum plurimum in vnum collecto. Terminata autem lege in quattuor voluminibus iste quintus additus est: diffuse dicta in vnum breuiter colligens: quaedam etiam p̄termissa supplens. Additus autem est illis vt numero legali satisficeret. Quinarius enī numerus est legis. quaternarius euangelij. Unde et resectio quinq; militum hominum in euangelio ad patres veteris testamenti spectat. Resectio quattuor militum ad patres noui. Illis enī p̄missa sunt et data terrena: que quinq; sensibus subsunt. Illis quadrata: id est soliditas terre viuientium. Deseruit etiam liber iste euangelio in nomine: in explanationis serie: in sui dignitate. Dicitur ei hebraice Elle hadbozim: grece deuterion: latine secunda lex: non vt quidam dixerunt: altera post predictam. vnde in predictis dicebatur: Locutus est dominus. hic autem: Locutus est moyses. Sed secunda. i. secundo iterata hoc nomine p̄figurans euangelium: quod successit legi: cui nullum succedet. Cum etiam multa breuiter colligit et supplet quaedam: formam euangelij p̄figurat. Hoc est enim abbreviatum verbum quod fecit dominus super terrā: et supplet imperfecta legis. vnde: Non veni soluere legem: sed adimplere. Cuius autem hoc opus dicitur a deo dignum: q̄ manibus regis gestari iubeatur: dignitatem euangelij aperit: quod ordinatum est in manu mediatoris. Cum ergo sic seruiat euangelio: merito est fasciculus dilectus christo: non tantum pro se quantum q̄ ostendit rotā in medio rote. Intentio ē recapitulare p̄dicta triplici fine. Et artius memorie commendatur. Et vtilitas predictorum inculcet. Quod enim vtile est sepe dicere nec pigrum esse debet (vt ait apostolus) nec molestum audire. Et vt duricia iudeorum condemnentur: qui totiens dicta nō vtellexerunt. Modus agendi. Premittit quasi prologus: quo ostendit quis scripserit: et quid rē. Post memorat gratie delictū pro q̄ perierunt in deserto: vt hoc timore excitet ad audendum. Post separat ciuitates refugij. Post recapitulat dicta et facta bona et mala supplet. Post sub et hunc librum ponit i. arca: et. vij. anno. legi omni israel i. scenobegia. Post subdit canticum: Audite celi et cetera. in memoriam murmuris eorum et pene obedientie et premij. Et post benedictiones tribuum. Ultimo de morte moysi.

Dec sunt ver.